

ARH. JURE VOMBERGAR

Zvezda najsvetlejša

Slavnostni govor za Slovenski dan ob proglasitvi škofa A. M. Slomška za blaženega

rajo med stotinami kandidatov, ki so verjetno vsi svetniški ljudje. A ne proglasijo vseh. Ko izbirajo, menim, so pozorni na življenje, delovanje, učenje in pisanje tistih svetniških kandidatov, ki imajo neko važno sporočilo za današnji svet, pobudo za reševanje aktualnega problema, morda celo rešitev; božjih služabnikov, ki današnjega človeka nagovorijo, zainteresirajo, mu odpirajo okno novega spoznanja, nudijo nek nov prijem, uvid, preblisk...

Kaj ima povedati škof Anton Martin Slomšek sedanjemu človeku glede narodnosti? (Nisem izvedenec glede poznanja življenja svetnikov, a bi si upal trditi, da jih je malo, ki bi imeli kaj tehtnega o tem povedati). Slomšek je vzpodbujal k zdravemu narodnemu ponosu. Poznamo vrsto njegovih izrekov, s katerimi izraža svojo gorečnost za domovino, slovenstvo in za materin jezik. Bil je branilec, negovalec in pospeševalec ponižane in razžaljene materinščine. Nenehno in ostro je obsojal ponemčevanje in verjel v slovensko prihodnost. Kardinal Schwarzenberg iz Salzburga, ki je Slomška sicer zelo cenil, mu je nekoč namignil, da mu nasprotniki radi očitajo zavzemanje za slovenski narod in jezik. On pa je odgovoril: „Mene to očitjanje ne moti... Tisti, ki me sodi, je Gospod. Slovenska mati me je rodila, naj me slovenščina svojega hvaležnega sina ima. Zemljo materno želim obdelovati, dokler se v njej enkrat ne spočijem, če je taka božja volja...“ Slomšek nam je naročal, da moramo ljubiti svoj narod in materin jezik, spoštovati zgodovino našega naroda in njegovo kulturo, ne da bi pri tem zametali in sovražili druge narode. Vsi narodi smo pred Bogom enaki. Vsi imamo pravico in dolžnost, da ob medsebojnem spoštovanju in medsebojni pomoči skrbimo za skupno dobro. Edno in zlato pravilo narodne enakopravnosti je: „Kar sam sebi ne želiš, glej, da tudi drugemu ne storiš“. Slomškova narodna zavest je suverena, brez manjvrednostnega kompleksa, humanistično usmerjena, brez mitiziranja narodnega. Zato je bil Slomšek proti prenapetemu narodnemu ponosu: „Vsak pretiran nacionalizem bi pripravil najstrašnejšo medsebojno uničevalno vojno, ki bo vodila ljudi, da bodo podijali drug proti drugemu, kakor da so ljudječrči.“ Prav to smo videli pred kratkim na jugu balkanskega polotoka.

Motil bi se, kdor bi mislil, da je Slomšek le apostol legitimne, boguvske narodne zavednosti. Je še veliko več, oziroma je pomemben še v mnogočem. Njegovo delovanje je bilo mnogovrstno, njegovo pisanje pa sploh. Govoril-pisal je otrokom, fantom in dekletom, možem in ženam, staršem, viničarjem, zapornikom, gostilničarjem in kdor ve, če ne edini škof v Evropi - beračem... V pisanju je škof Slomšek posegal na različna področja: največ na versko, pa tudi na narodnostno, kulturno, politično, prosvetiteljsko, šolsko, vzgojno, slovstveno... Za časa njegovega življenja je izšlo s ponatisi kar 50 njegovih knjig. S tako bero se lahko pohvali le malokateri poklicni pisatelj. Pravi čudež je, da je Slomšek poleg vseh rednih duhovniških in škofovskih obveznosti to zmož. Bil je vsekakor izredna osebnost.

Nad. na 2. str.

Peterle na konferenci srednjeevropske desnice

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD), Lojze Peterle in mednarodni tajnik Leon Marc sta se v Gdansk u Poljskem udeležila konference srednjeevropske desnice; udeleženci so spregovorili o političnih nalogah srednjeevropske desnice, socialnih in ekonomskih reformah ter varnostni in zunanji politiki. Na konferenci sta sodelovala tudi bivši ameriški predsednik George Bush (po telekonferenčni zvezi) in njegov takratni svetovalec za nacionalno varnost Brent Scowcroft.

Lojze Peterle je na konferenci predaval o političnih nalogah desnosredinskih strank v srednji in vzhodni Evropi ter opozoril, da se je desnosredinska opcija v Evropskem parlamentu po zadnjih volitvah močno okrepila, kar bo po njegovem mnenju zahtevalo novo, širšo opredelitev desnosredinske politike. Peterle se je zavzel

tako za ohranitev visokih standardov v politiki kot tudi za prenovo politične agende desne sredine. „V srednji in vzhodni Evropi bodo zmagale tiste politične sile, ki bodo sposobne ponuditi vrednote in realizem, to je varno pot skozi čas sprememb,“ je dejal Peterle in ob tem navedel besede predsednika Evropske komisije Romana Prodiya, da sedanji ekonomski in socialni model ni zmožen rešiti dualizma, ki se pojavlja med brezposelnimi in zaposlenimi.

Predsednik SKD je tudi pozval k pogumnim reformam in opuščanju emotivnega pristopa v politiki ter h krepitvi civilne družbe, ki je nujna za izhod iz tranzicije.

Peterle je skupaj s predsednikom poljske vlade Buzekom, estonskim premierjem Laarom in predsednikom slovaške vlade Dzurindo položil venec k znanemu spomeniku delavcem ladjedelnice v Gdansk u.

Vsakemu svoje in vsakemu posebej

Komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je 15. septembra po dvehurni razpravi o sodelovanju in financiranju organizacij, ki v Sloveniji skrbijo za stike s Slovenci v zamejstvu in po svetu, sprejela priporočilo vladi, da naj v osnutek proračuna vključi omenjene organizacije kot samostojne postavke.

Poleg državne sekretarke za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaele Logar so se seje komisije udeležili tudi predsedniki in predstavniki vseh štirih organizacij: Slovenske izseljenske matice, Svetovnega slovenskega kongresa, Izseljeniškega društva v svetu ter Rafaelove družbe. Sekretarka Logarjeva je med razpravo opozorila, da društva ne morejo biti 100% financirana iz proračuna ter da je potrebno jasno določiti, katera sredstva bodo namenjena za posamezne projekte ter za zaposlene v organizaciji. Zavzela se je, da naj bi veljalo razmerje 75% za projekte ter največ 25% za plače. Ob tem je opozorila, da bo Urad za

Slovence v zamejstvu in po svetu, če bo ugotovil nenamerno porabo sredstev, ustavil financiranje. Predstavniki vseh organizacij so bili enotnega mnenja, da je potrebno zagotoviti zlasti transparentnost financiranja. Rafaelova družba nudi predvsem pomoč slovenskim kataloškim misijam po svetu in izdaja verski mesečnik Naša luč. Sodeluje z Izseljeniškim društvom Slovenija v svetu ter Evropsko Rafaelovo družbo, ki ima sedež v Hamburgu in deluje predvsem karitativno.

Slovenska izseljenska matica bo leta 2001 praznovala 50 let obstoja in izdaja mesečnik Rodna gruda, četrletnik Slovenija in Slovenski izseljenjski koledar. Ima dobro organizirano mrežo po svetu, a mnogi izseljenci nočejo sodelovati z njo.

Izseljeniško društvo Slovenija v svetu je bilo ustanovljeno leta 1992, nastalo pa je zaradi potreb organizacij Slovencev po svetu, ki so želele stik s Slovenijo, deluje pa predvsem na kulturnem področju.

Prvi odmevi na anketo

Teden dni po začetku akcije, v kateri obiskovalci spletnih strani SKD na internetu „glasujejo“ za predsednika združene stranke SKD in SLS ter za ime nove stranke, je mnenje sporočilo že 207 oseb.

Za predsednika bodoče združene stranke je 58 „volilcev“ izbralo Lojzeta Peterleta, 18 jih je glasovalo za Franceta Arharja, 17 za Marjana Podobnika in 13 za Ivana Bizjaka, tudi Franc Zagožen, za Ivana Omana je glasovalo 11 oseb, za Janeza Podobnika 10, za Janeza Janšo sedem in za Edvarda Staniča pet, po tri glasove pa sta dobila Andrej Capuder in Hilda Tovšak. Nekaj „šaljivcev“ naj bi za predsednika

nove stranke predlagalo tudi Milana Kučana, Božo Grešovnik, Danila Slivnika idr.

Veliko domišljije so volilci pokazali tudi pri izbiri imena stranke, kjer močno prednjačita Krščansko ljudska stranka (45 glasov) in Ljudska stranka (41), sledijo pa Slovenska ljudska stranka (15), Vseslovenska ljudska stranka (12), Nova ljudska stranka (11), Slovenski krščanski demokrati (8), SKD-SLS (6), Slovenska konservativna stranka (5) in Krščansko demokratska stranka (5). Volilci so za ime nove stranke predlagali tudi imena Desnica, Naprej Slovenija, Združena Slovenija, Napredna slovenska ljudska stranka in podobno.

STRAN 4:

44. SLOVENSKI DAN

Zgodilo se je v Sloveniji...

NEKDO SE OBRAČA V GROBU

Akademski pevski zbor Tone Tomšič Študentske organizacije Univerze v Ljubljani pod vodstvom dirigenta Stojana Kureta bo ta konec tedna izvedel niz sakralnih koncertov po Italiji in Sloveniji. V petek, 17. septembra, zvečer bo imel APZ Tone Tomšič celovečerni koncert v okviru znamenitega ciklusa sakralnih koncertov v Baziliki Sv. Gavdencija v Novari; v soboto, 18. septembra, pa celovečerni abonmajski koncert v veliki dvorani Filharmonije v Trentu. Kratko turnejo po Italiji bo APZ Tone Tomšič sklenil v nedeljo, 19. septembra, s celovečernim koncertom v Zelšah pri Cerknici v okviru Zelškega ciklusa sakralnih koncertov v tamkajšnji cerkvi. Kdo bi si mislil, da bo prišlo do tega pomembnega dogodka. Tone Tomšič namreč, po katerem ima zbor ime, je bil glavni tajnik Komunistične partije Slovenije pred vojsko in so ga Nemci kot talca ustrelili.

Papež moli pred Slomškovim grobom

Zvezda najsvetlejša

Nad. s 1. str.

tako po delavnosti kot po obdarjenosti, vztrajnosti in odločnosti. Leta 1844 je Slomšek želel ustanoviti knjižno založbo, ki bi izdajala dobre in poceni knjige za slovenske ljudi, pa mu takratna oblast ni dovolila. Pa je prišel na drugo idejo: začel je izdajati vsako leto zbornike kratkih zapisov in misli z imenom *Drobtinice*. Slomšek sam je ogromno pisal zanje; v 16 letih je izpod njegovega peresa prišlo kar 1480 strani. Ta zbornik se je ljudem tako priljubil, da so ga izdajali še mnogo let po Slomškovi smrti. Leta 1851 se je mogla končno uresničiti Slomškova zamisel knjižne založbe, najprej v obliki društva, leta 1860 pa se je preosnovalo v cerkveno bratovščino in se odlej imenuje *Družba sv. Mohorja*. Med prvimi knjigami je Slomškova šola veselega lepega petja. Največje Slomškovo delo pa je bogato ilustrirano *Življenje svetnikov* v dveh zvezkih, namenjeno predvsem kmečkim ljudem in malim obrtnikom.

Od leta 1849 do 1860 je bil avstrijski učni minister grof Leon Thun, ki je temeljito preobrazil avstrijsko šolstvo. Njegov moder svetovalec je bil škof Slomšek, ki je odločno vztrajal na stališču, naj se začetni pouk vrši v materinem jeziku. Za preobrazbo šolstva pa je bilo treba predelati šolske knjige; tudi tega se je lotil Slomšek. Sestavljanje in urejanje šolskih knjig ga je stalo zelo veliko truda in časa, vendar je za svoje delo želel malo hvaležnosti. Njegove knjige so veljale za lavantinsko škofijo, Kranjci jih niso marali sprejeti, Primorci tudi ne. Slomšek se je potegoval za enoten jezik in enotno pisačo. Cel avstrijsko ministrstvo je imelo to stališče, ljubljanski šolski krogi pa so v svoji omejenosti in starokopitnosti celo vložili na Dunaju ugovor zoper veljavo Slomškovih knjig. V čem je Slomšek videl smoter šole? „S poukom in vzgojo oblikovati šolsko mladino najprej za nebesa, za dobre kristjane, potem pa za častni poklic, za koristne ljudi in dobre državljane.“

Škof Slomšek je znan po svojih kratkih sentencah, nabitih smisla, življenjske izkušnje in modrosti. Oglejmo si nekaj primerov iz njegove bogate zakladnice: **o delavnosti:** „Rja sneda železo, lenoba človeku glavo in srce. Delo je dar božji, ki nam zemljo polepša, živež poslaša, nam zdravje ohrani in nas greha obvaruje.“; **o pogumu:** „Delajmo, kar je prav, pa se nikogar ne bojmo; držimo se tem traneje Boga in Cerkve, čim manj opore imamo v svetu.“; **o vzgoji:** „Prvo vzgojno sredstvo je ljubezen in domača vzgoja je temelj, na

katerem sloni vsa poznejša usoda človekova.“ In še: „Kar dobra mati v srce zasadi, ne usahne vse žive dni.“; o varstvu okolja: „živilca je božja stvar, božji dar... Tudi drevce živi kakor malo dete... Usmiliti se nam mora, ako smo otroci božji...“; **o sebi:** „Name pozabite, a mojih naukov ne pozabite“.

Kar mene osebno nagovori, je to, da je bil Slomšek praktičen človek in da je imel zdrav čut za realnost. Hotel je, da bi Slovenci kot dobri delavci in gospodarji napredovali tudi na gospodarskem in družbenem področju. (Mimogrede, Slomšek je kot mlad duhovnik obiskoval tečaj kmetijstva na državnem liceju.) Njegov učbenik za slovenske nedeljske šole *Blaž in Nežica v nedeljski šoli* je ne samo mala enciklopedija znanja za kmečke otroke, ki jih uči branja, pisanja, matematike, osnove nemščine, verouka, higijene, osnove astronomije, sadjarstva, ampak tudi zdravstveni priročnik za prvo pomoč: recimo, kako pomagati udarjenemu od strele, obešencu, kako se varovati strupenih gob in steklih psov. Ni čudno, da so knjigo prevedli v češki jezik in jo uporabljali celo v Rusiji. Za Slomškovo duhovnost je značilna življenjska realnost prav s posebnim ozrom na zdravstveno plat življenja. (To me spominja na drugega velikega Slovenca, ki je še premalo upoštevan in ki je živel skoraj 100 let pred Slomškom: Peter Pavel Glavar iz Komende, čudovita osebnost, ki ima marsikaj povedati sedanjemu Slovencu.)

Škof Anton Martin Slomšek ni bil indiferenten do politike, v kolikor ta pojem pomeni prizadevanje za skupno dobro. V revolucionarnem letu 1848 Slomšek ni bil zagovornik marčne revolucije, zato ker je pomenila nasilje. Nagovarjal je duhovnike, naj bodo prijatelji napredka k dobremu, naj bodo modri pri presojanju dogodkov časa, naj se ne upirajo upravičenim reformam in naj se skupaj z ljudmi zavedajo, da večja svoboda prinaša tudi večjo odgovornost in da večje pravice prinašajo tudi večje dolžnosti; naj bodo pripravljeni na žrtve, ki jih razmere časa od njih zahtevajo in naj sami tako živijo, da drugim ne bodo v spotiko.

Duhovnike je svaril, naj ne posegajo v strankarsko politiko ali agitatorstvo. Slomšek je sprejemal avstro-ogrsko monarhijo in legitimizem; družbeno ureditev, v kateri so imeli mesto vsi stanovi, od aristokracije do beračev (kar je za današnje čase nepojmljivo); ni zagovarjal ideje Zedinjene Slovenije in ni sodeloval z elitno kulturo Kranjske čebelnice; bil pa je predvsem za vse tisto, kar pomeni dobro, lepo, resnično, čisto, prihodnostno, neskončno, večnostno, sveto...

Nadaljevanje prihodnjic

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Smo že v mesecu volitev. Kandidati so nastopili zadnji del kampanje, ki pa je vsak dan bolj vroča. Vedo, da je lahko vsak glas odločilen, in se trudijo, brez ozira na olikanost, da bi ohranili prednost, ki jo imajo, ali zmanjšali razliko.

GLAVNI CILJ

Odpišimo bivšega gospodarskega ministra Cavalla, ki nima možnosti za zmago, in se osredotočimo v Povezavo in peroniste. Večina opazovalcev soglaša z javnomnenjskimi analizami in priznava prednost buenosaireskemu županu De la Rui. Razlika je v številkah. Nekatere ankete govorijo, da ima zagotovljenih 45 odstotkov glasov, s čimer bi zmagal že v prvi rundi. Drugi trdijo, da do te številke ne bo prišel, s čimer bi se odprla pot do druge runde. Na tej tezi gradi Duhalde celotno svojo strategijo.

Zato je razumljivo, da vedno bolj grobo napada De la Ru. Zadnja poteza je, da prikaže kandidata opozicije kot nadaljevalca sedanjega gospodarskega programa, sebe pa, kljub temu, da je vladni kandidat, kot edino usposobljenega, da spremeni gospodarski načrt sedanje vlade. Koliko se mu bo ta strategija, posrečila ni jasno. A verjetno so prav ti napadi edina možnost, da vzbudi dvom na uspeh Povezave.

Duhalde je imal preteklo soboto velik shod. Za prostor si je izbral največji športni prostor, stadion kluba River Plate. Poteza mu je uspela. Kljub deževnemu vremenu je dokazal, da njegov strankarski aparat še vedno brezhibno deluje. Tribune so bile natrpane navdušenih „navijačev“, ki so krepko peli peronistično himno (pod Menemom so jo skoraj pozabili) in vzhiceno pritrdjevali Duhaldejevemu napadom na radikalnega kandidata.

Po tako uspešnem zborovanju je v peronističnem taboru zrasel optimizem in podvojili so napor, da bi Povezavi preprečili zmago v prvi rundi.

ZADNJI DVE

Optimizem pa je narasel tudi pričo zadnjih dveh provincijskih volitev preteklo nedeljo. Guvernerje so volili v provinciah Formosa in Neuquen. Sreča to pot ni bila naklonjena Povezavi. V Formosi je prepričljivo zmagal peronist Gildo Insfran s kar 66%, druga je dospela Povezava s 32%, tretja pa še ena peronistična frakcija z 20%.

V provinci Neuquen je bil položaj nekoliko drugačen. Zmagala je provincijska stranka MPN (Neuquensko ljudsko gibanje) in njen kandidat Jorge Sobisch (42% glasov) duga je dospela Povezava (35%) tretja pa peronistična stranka (14%). Zanimivo je dejstvo, da je tudi tukaj (kot pred tedni v San Luisu) Povezava zmagala v prestolnem mestu. Županstvo je osvojila tudi v drugem mestu province, Cutral Co. To ponovno potrjuje, da ta formacija osvaja kot izhodiščne točke mesta, od koder se potem razširja na notranjost dežele.

Kako pa te zmage odjeknejo na vsedržavni ravni, smo pa že nekaterikrat omenili. Volilci neke stranke večkrat menjajo tabor, ko gre za predsednika. Tako pri anketah v Neuquenu prednjači De la Rua, ne pa v Formosi, kjer položaj ni popolnoma jasen. Vendar hoče Duhalde te zmage prikazati, kot da se narod izreka zanj, kajti zmagoviti guverner v Neuquenu je tudi že potrdil, da bo na predsedniških volitvah podpiral peronističnega kandidata.

POGLED V BODOČNOST

Pač pa so taki izidi alarmni zvonec za Povezavo, čeprav ji ankete kažejo prednost za nedeljo 24. Tendencia guvernerjev (11 peronistov v 16 volitvah) kaže tudi tenden-

co, ki bo lahko prevladala ob volitvah senatorjev. Doslej senatorje volijo provincijske skupščine. Od leta 2002 pa nova ustava določa, da bodo volitve senatorjev direktne.

Vsaka neperonistična vlada je doslej imela težave na tem področju: senat predstavlja federativnost Argentine in ta kaže na močan peronistični prizvok. Ob to steno se je kot predsednik zaman zaletaval Alfonsín na vrhu svoje moči. Ta stena lahko postane usodna za De la Ru, pa čeprav zmaga že v prvi rundi.

Trenutno Povezava upa na večino v poslanski zbornici, kjer bi z nekaterimi zavezniki imela celo lasten kvorum. V tem svojstvu šteje vsakega poslanca na provincijskih volitvah in zaenkrat jim načrt uspeva. Bistveno za prihodnjo vlado je zagotoviti večino v parlamentu. Povezava bo šepala v senatu, možna peronistična vlada pa bo imela težave v poslanski zbornici. Eni ali drugi bodo težko vladali brez medsebojnih dogovorov vsaj v bistvenih predmetih, ki zadevajo narodov blagor.

S tega vidika laže razumemo stike, ki jih Alfonsín skuša navezati s peronisti za neke vrste vladni dogovor za primer (precej možen), da bi vladala Povezava. Poročali smo že, da Solidarna fronta o tem noče ničesar slišati. Prav tako ni zaslediti kakega navdušenja s strani Duhaldeja. Vendar Alfonsín dela iz lastne izkušnje. Opek se je že s tem kropom in ne želi, da bi se opek še kdo drug iz njegovih vrst.

ŠE DRUG POGLED

A prihodnost ne skrbi samo kandidate in argentinske politike, na sploh. Skrb izražajo tudi v krogih Mednarodnega denarnega sklada (FMI), ki se je pretekli teden skoraj vsak dan tako ali drugače obregnil ob argentinski položaj. Najprej so funkcionarji Sklada objavili, da so na razpolago fondi v višini 10 milijard dolarjev (10.000 milijonov), s katerimi si bo prihodnja vlada zagotovila miren nastop in prvo obdobje. Takoj zatem pa so seveda v Fondu obrazložili pogoje o katerih se želi čim prej pogovarjati z novo vlado. Večina teh pogojev predvideva ponoven pritisk na domače gospodarstvo. Sklad hoče na vsak način obdržati konvertibilnost, a zahteva znižanje odškodnin za odpustitev delavstva, znižanje socialnih prispevkov podjetij in odpraviti vse posebne ugodnosti, ki jih imajo razni delavski gremiji.

Te zahteve so seveda naletele na hud sindikalni odpor. Duhalde pa je tudi že izjavil, da takih pogojev nikakor ne sprejme. V krogih Povezave so nekoliko bolj umirjeni. Pogajanja se bodo gotovo začela, čim bo znan volilni izid, in stališče Povezave vsaj zaekrat ni dokončno odklonilno. Sploh je v gospodarski ekipi Povezave zaznati precej stvarnosti. To se razvidi tudi iz javne objave, da bo vsaj v začetku nemoogoče zvišati pokojnine, niti minimalne ne.

To pa govori tudi o dejstvu, da so v vrstah Povezave zaznali nekaj politični premik v volilni bazi. Predstavniki Povezave gotovo ne bi javno razglašali, da pokojnin ne bodo mogli takoj povišati, če bi domnevali, da s tem izgubijo glasove upokojenecov. Odločila volilna bitka se torej ne bo bila na področju „tretje starosti“. Tu je izid znan. Večje vprašanje pa je, kam se bo obrnila skupina novih volilcev, tistih, ki so v zadnjih dveh letih prekoračili osemnajsto leto in bodo prvič oddali svoj glas. Teh je približno en milijon, ki bo gotovo odločilen. Med njimi je zaznati veliko nezanimanje za politiko, apatijo, nezaupanje do politikov in dvom nad prihodnostjo. Tvorijo velik del tistih 15 odstotkov, ki še ne ve komu bodo oddal glas in ki bo v končni fazi odločil zmago.

Slovinci v Argentini

ŠE BOMO PELI...

Slovenski pevski zbor v Mendozi

Udejstvovanja v juliju in avgustu

V teh mesecih je zbor imel nastope in druga delovanja za vzdrževanje in navezovanje stikov v sami slovenski skupnosti kakor tudi s tukajšnjim argentinskim občestvom. 23. julija je zbor pel duhovne pesmi po maši v centricni cerkvi San Nicolás po petju Otroškega mestnega zbora pod vodstvom Roxane Muñoz, ki vodi oba zbora. Program je bil raznoličen, tako jezikovno kot po stilu in dohah kompozicij: Psalmus CXX - Otto Olson; Kristus je opravil daritev za grehe - France Cigan; Kruh iz nebes - Matija Tomc; Vespere autem sabati - Jacobus Gallus; Nobody knows - A. Parker, R. Shaw (solistka Daniela Bajuk Hirschegger); Virgen de la Carrodilla - H. Cuadros, P. Herrera, v priredbi za naš zbor R. Mansilla. Raznovrstna publika je z zadovoljstvom sprejela slovensko navzočnost in sodelovanje pri teh pripravah na provincialni praznik sv. Jakoba, ki je zavetnik province.

Med 26. julijem in 6. avgustom se je v Slovenskem domu vršil tečaj za izboljšanje pevske tehnike pod vodstvom lic. Marka Bajuka in pod okriljem Društva Slovencev v Mendozi. Lic. M. Bajuk je profesor za petje v Sloveniji že nekaj let, pred odhodom je vodil je tudi naš zbor in je zdaj na obisku svojcev uporabil priložnost, da pomaga napredovati pri pevske izvajanju vsem, ki bi to to želeli. Tečaj je obsegal dva dela: eden za pevce v zborih, (enkrat je prišel tudi na pevsko vajo in učil vse), drugi za soliste. Ti zadnji so bili v glavnem Argentinci, ki so 8. avgusta zvečer v Slovenskem domu predstavili svoje napredke

v obliki koncerta, na katerem je vsak zapel dve pesmi ob spremljavi raznih tukajšnjih pianistik, ki so tudi hodile na Tečaj.

Ob zaključku sta predsednik Društva Slovencev Davorin Hirschegger in lic. M. Bajuk izročila potrdila vsem, ki so se teh tečajev udeležili. V polni dvorani je bilo mnogo sorodnikov solistov pa tudi pevcev našega zbora ter Slovencev, ki jim je všeč in vrednotijo klasično glasbo. V soboto 21. avgusta zvečer je zbor organiziral Pop Rock Koncert, ob jedi in pijači, s sodelovanjem Fernanda Mejías in njegovo bivšo skupino, da bi pridobili denarna sredstva za zbor. Fernando Mejías, ki je bil tudi pevovodja našega zbora in se je v tem mesecu nahajal v Mendozi na obisku, je že več kot eno leto v Sloveniji, kjer študira orkestralno vodenje in poje v zboru Ave. Večer je bil zelo obiskan, predvsem od mladih tako slovenskega kot argentinskega izvora.

Tako lic. Marku, kot Fernandu se pevci zahvaljujejo za vzpodbudne besede in velikodušno sodelovanje.

Zbor sodeluje pri vseh prireditvah, ki se vršijo v slovenski skupnosti, kot pri važnih cerkvenih praznikih, recimo sv. Rešnjega Telesa, Marijinega Vnebovzetja, itd. Pred dobrima dvema mesecema je pa prevzel skrb za postrežbo "kavice" po vsaki nedeljski maši v Domu, da si s tem pridobi nekaj "denarcev" za samovzdrževanje, istočasno pa pripomore k lepšemu socialnemu vzdušju med ljudmi naše skupnosti.

M. N.

JURE VOMBERGAR

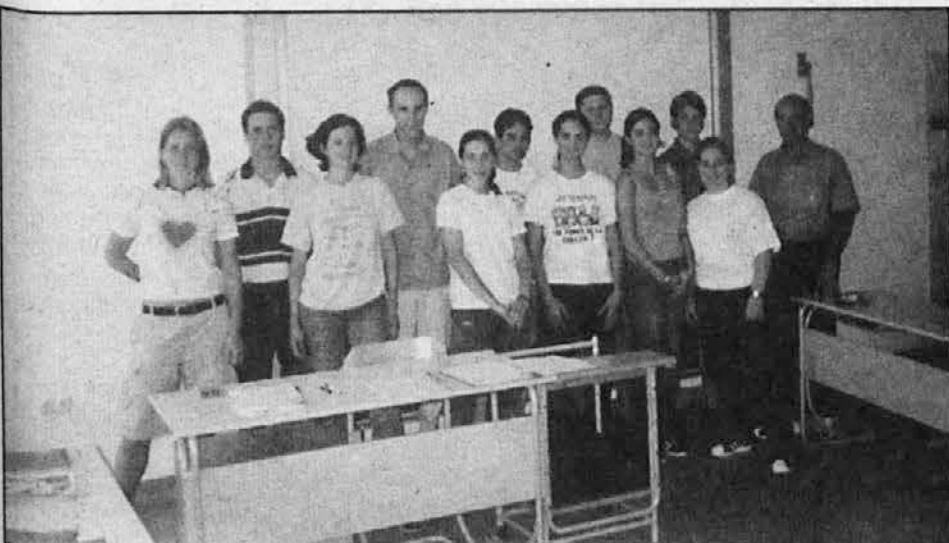
Potovanje RAST XXVIII v Slovenijo

Nato so šli v Kropo, kjer so 500 let izdelovali žeblice. Obiskali so staro kovačnico in muzej. Pot jih je vodila nato na Bled. Po kosilu v restavraciji so se v čolnih-pletljah peljali na otok, obiskali cerkev, pozvonili na zvon želja in se v hudem naliivu vrnili na obalo. Potem, ko so poskusili znane blejske "kremšnite", so se odpeljali okrog jezera proti Vrbi, rojstni hiši pesnika Franceta Prešerna in svetniškega kandidata škofa Antona Vovka in obiskali cerkev sv. Marka.

Nedelja, 11. julija: Do večera je bil za vse prost dan. Popoldne je močno deževalo. Zvečer je bilo napovedano srečanje vseh Argentinev v Zavodu sv. Stanislava. Ob 18. uri je lazarist Janez Cerar daroval sveto mašo, med katero je na koru pela skupina iz Mendoze, med drugim tudi dele Misa

Criolla. Ob 19. uri pa je bil nastop dijakov obeh srednješolskih tečajev za sorodnike, znance, prijatelje, med katerimi so bili številni Slovenci iz Argentine. Zavodska dvorana je bila povsem zasedena. Prisoten je bil tudi škof dr. Alojzij Šuštar. Tokrat sta obe skupini mogli predstaviti celoten program, kar drugod ni bilo mogoče, bodisi zaradi prostora ali zaradi razpoložljivega časa.

Posebno bogat program so pripravili Mendoščani: folklorni plesi Indijancev s severa, "zapateo" gavčev in plesi tango; pesmi argentinske folklore s spremljavo kitar ter recitacija Prešernovega *Povodnega moža* in slovenskih ljudskih pesmi. Buenosairesčani so predstavili poezije Franceta Papeža in Prešernovo *Zdravljico*. Del programa in intervju z dijaki je predvajala slovenska TV.

Učenci 14. stopnje Poletne šole slov. jezika 1999 in prof. Andrej Bartol

38. Mladinski dan v San Justu

Ko načrtujemo in pripravljamo stvari za bodočnost, si vedno zapisujemo, kaj še manjka, da bo vse v redu in brez zaprek. To naredijo tudi mladi, še posebej, če pripravljajo svoj Mladinski dan. Tako se je mladina iz Našega doma že več kot pred mesecem dni zmenila in razdelila delo in odgovornosti, da bi bilo vsem lažje. Se sprašujete, zakaj? Odgovor je čisto enostaven: mladi želijo, da bi njihov dan bil njim in nam prijeten in da bi potekal brez zapletov. Ker je zadnje čase vreme zelo negotovo, so se Sanhuščani izročili vsem svetim s prošnjo, da ne bi deževalo.

Vsem se je drugo nedeljo v septembru olajšalo srce, ko so zagledali sonce, ki je bleščeče sijalo z višin. Prva skrb je bila rešena. Vsi povabljeni so se udeležili sv. maše, pri kateri se je vsak izmed mladih v tišini zahvalil Bogu in priporočal za naprej. Po končanih tekmah in ko je dan prešel v noč, so se na dvorišču prižgale luči in je napočil čas, da bi sanhuška mladina pokazala, kaj je pripravila.

Čim več stvari deliš z drugimi, tem bolj prijetno in lepše je. Sanhuška predsednica Monika Klarreich je v svojem govoru skušala odpreti vsaj za spoznanje domišljeno okence in tako približati vsem prisotnim konček družabnega življenja v Našem domu. Naslednji prizor se je odigral v navedeni slovenski gostilni. Tam "pri Tončku" nam je sam gospodar izročil dobrodošlico in nas pospremil v kratkem nagovoru iz preteklosti v današnje čase. Najmlajši so v značilnih belih nošah zaplesali belokranjs-

ke ples. V kolu so se vrteli v eno in drugo smer in nam dokazali, da so ponosni na slovensko folkloro. Znano je, da ko se mladi dobimo skupaj, hitro najdemo priliko, da se zavrtimo. Tako da ko je zazvenela polka, so se z vseh koncev prikazali pari in že so plesali in vriskali od veselja. Ampak "Pri Tončku" godci ne utihnejo kar tako! Že so na plesišču osnovnošolci, ki so se odločili za dolenske ples.

Čas hiti in plesi se spreminjajo. Gostilna se imenuje sedaj "Tony's bar" in mladi se že vrtijo ob "Rock&rollu"! Srednješolci so starim obujali spomine, mladim pa pokazali, kako se pleše pravi rock&roll. Takoj nato zadoni moderna hrupna glasba. Dekleta v črnem, futurističnem stilu in z očali se gibljejo in uživajo ob tem plesu. Ubogi Tone, nič ne razume, kaj se dogaja v njegovi gostilni.

Ob zaključku so se otroci, mladi, rock&rolci in futuristična dekleta zbrali, da bi izročili šopek, ovit s pentljo iskrene zahvale vsem tistim, ki so priskočili na pomoč. A v gostilni zabave ni kar tako konec. Vsi smo bili povabljeni, da se zavrtimo ob zvokih Slovenskega ansambla. Sanhuška mladina je ugotovila, da trud in delo dolgih tednov v kratkih urah mineta. Praznične nedelje je bilo konec in vsakdanja rutina nas čaka pred pragom. Ne preostaja drugega kot zapreti oči za nekaj ur, da nas ponedeljsko jutro ne najde preveč utrujene, in lahko hrepeneče čakamo na prihodnji Mladinski dan.

V. G.

Bariloče

Spominske diplome ob petdesetletnici življenja v Argentini

Tretjega septembra je bariloški naseliteni urad (Dirección de Migraciones) skupno z bariloško občino pripravil kot vsako leto majhno slovesnost, ob kateri so se spomnili tukajšnjih meščanov, ki so pred petdesetimi leti izbrali Argentino kot svojo novo domovino. Zjutraj je v katedrali škof Ruben Frassia daroval zahvalno mašo, sledil je kratek sprejem na občini, dviganje zastave na mestnem trgu in potem zborovanje v občinski gimnaziji, kjer so zastopniki civilnih in vojaških oblasti izročili spominske diplome.

Letos je prisostvovala svečanosti močna slovenska skupina s predsednikom arh. Andrejem Duhom na čelu. Saj je večina slovenskih emigrantov dopotovala v deželo

v letih 1948 in 1949 in številni lansko leto še niso dobili zaslužnega priznanja. Tokrat pa je 35 Slovencev prejelo zadevno diplomu in skoraj vsi so osebno prišli ponjo. Med počaščenimi sta seveda zbudila največ pozornosti Dinko Bertonec in Lučka Jerman, saj sta se v svojem življenju odlikovala v gorništvu in glasbi.

Po zaključku zborovanja so bili udeleženci povabljeni na zakusko v prostorih španskega kluba.

Ob tej priložnosti se je znova izkazalo, da smo Slovenci kljub razmeroma majhnemu številu v primeri z bariloškim prebivalstvom pomemben član bariloškega občestva.

V. Arko

Naslednji teden se je nadaljevala Poletna šola z dopoldanskimi in popoldanskimi učnimi urami, katerih so se vsi iz Argentine z zanimanjem in veseljem udeleževali. Mladi profesorji so namreč znali snov predstaviti na zanimiv in prijeten način. Spremljevalni program pa so Argentinci prikrojili lastnim potrebam in zanimanju. V ponedeljek zvečer jih je prišla iskat mladina SKD in jih peljala v gostilno v Trnovem, kjer so se srečali z družino Peterle. Predsednik SKD je imel kratek nagovor, nato pa so jih mladi strankini člani odpeljali na Ljubljanski grad. Pogled s stolpa na Ljubljano ponoči je čudovit in menda v polnočnih urah ni možen komurkoli. V torek popoldne je Poletna šola pripravila obisk v slovenskem parlamentu. Argentinci so se srečali z Janezom Janšo, ostali pa z Janezom Podobnikom. Vsi so nato prisostvovali na balkonu sejne dvorane obravnavanju nekih amandmajev. Proti večeru je bilo v Dijaškem domu predavanje z diapozitivi o slapovih Koritnice in o delovanju Mihe Žužka DJ, predvsem o njegovem apostolatu med mladino. V četrtek so morali Argentinci znova pospraviti vso prtljago, kajti naslednji dan popoldne naj bi se odpe-

ljali na obisk Slovencev v Avstriji in Italiji.

V petek, 16. julija, po kosilu sta dva člana pevske skupine Čuki za kratek čas obiskala svoje občudovalce iz Argentine. Takoj po končanem popoldanskem pouku pa so se Argentinci poslovili od profesorjev in vodstva Poletne šole ter se odpeljali na Koroško. Mejo so prešli na Ljubelju in se ustavili v Celovcu, kjer sta jih že čakala koroška javna delavca dr. Janko Zerzer in Nužej Tolmajer. Prvi je spremljal skupino srednješolcev pri ogledu mesta Celovec in v Vetrinju, kjer so obiskali cerkev in samostan; drugi je kazal pot proti gradu Reberci blizu Železne Kaple. Tam je vso skupino sprejel in pogostil župnik Polde Zunder. Preden so šli spat v grajske sobane, so člani skupine prisostvovali predavanju etnologinje in bibliotekarke Polone Sketelj in pa filmu na TV o Koroški.

V soboto zjutraj je argentinske Slovence sprejel Manfred Tolmajer in jih spremljal na Gosposvetsko polje h koreninam slovenstva. Imeli so namen obiskati najprej cerkev Gospe Svete, pa je bil dostop onemogočen zaradi pogrebne obreda, katerega se je udeležila množica ljudi.

Nadaljevanje prihodnjič

DAN, KI GA JE NAREDIL GOSPOD

Slovenski dan

Letos je 19. septembra sovpadel vsakoletni tradicionalni praznik vseh Slovencev v Argentini, Slovenski dan, 44. po vrsti, z 38. dnevom Slovencev v okraju Ramos Mejia in pa s slovesno proglasitvijo škofa A. M. Slomška v Mariboru za blaženega.

Ta zadnji povod je bila priložnost, da se Slovenski dan praznuje v Slomškovem domu, kajti na vrsti je bila za letos Slovenska Pristava. A spodobi se, da se praznuje ta velika priložnost v domu, ki mu je Slomšek zavetnik.

Tako so se se proti opoldnevu zbrali številni rojaki iz okoliša ter povabljeni gostje, predstavniki naših domov in organizacij na vrtu Slomškovega doma, kjer je bil pripravljen velik oder, saj bi prisotni ne bi mogli vsi v dvorano, čeprav je velika.

Oder so izdelali po zamisli odličnega scenografa Toneta Oblaka podjetnik Tone Kastelic, Tine Štefe in drugi. Scenski prostor sta izdelala Stane Snoj in Tone Kržišnik. Luč sta upravljala Matjaž Ribnikar in Dani Cestnik, zvok pa Pavle Malovrh in Janez Jereb. Na odru je bil postavljen za dopoldansko priliko obširen oltar, nad njim pa je kraljevala velika slika Slomška, ki jo je izdelal Stane Snoj. Čez vse pa je na vrhu kraljeval napis: **Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ ...**

Najprej sta ob zvokih državnih himen dvignila slovensko in argentinsko zastavo predsednika Slomškovega doma Marjan J. Loboda ter Zedinjene Slovenije Tone Mizerit ob prisotnosti botrov Doma Kati Potočnik in Hermana Zupana. Sledil je nagovor Marjana L. Lobode, ki je pozdravil vse navzoče goste.

Pri maši, ki jo je s somaševanjem naših dušnih pastirjev daroval prelat Jože Škerbec, je prisostvovalo nad 50 slikovitih narodnih noš in pel krajevni mladinski zbor pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja in orgelsko spremljavo Anke Savelli Gaserjeve.

Za pridigo je msgr. Škerbec prebral govor, ki ga je imel nekaj ur prej papež v Mariboru med razglasitvijo Slomška za blaženega.

Po končani maši je bil pripravljen v gornji dvorani kosilo za povabljene in prijavljene, ki so ga pripravile ramoške gospodinje. Medtem je bila v mladinski sobi bogata razstava o zgodovini naših šolskih tečajev s fotografijami izpred 45 let pa do današnjih. Iz njih je bilo lahko razbrati, koliko truda je bilo položenega v naše šole, pa tudi, kako bogati so bili sadovi.

Otroci pa so medtem lahko risali v svojih likovnih delavnicah na temo Slomškovega dela.

POPOLDANSKI PROGRAM

Po odličnem kosilu se je pred odrom zbralo veliko rojakov, ki so ob lepem dnevu prihiteli iz vseh okrajev Velikega Buenos Airesa ter nekateri tudi iz notranjosti države. Bili so tudi gosti iz Slovenije.

Povezovalka programa prof. Neda Vesel Dolenc je najprej pozdravila predstavnika veleposlaništva opoln. ministra Tomaža Kunstlja ter častnega konzula RS Hermana Zupana, prelata Jožeta Škerbca in predsednika ZS Toneta Mizerita, predstavnike domov in vse prisotne. Omenila je še, da so poslali pozdrave M. Jeriha, predsednik društva Triglav iz Rosaria, SPD iz Bariloche in Društvo Slovencev iz Mendoze.

Pozdravila sta in čestitala Tomaž Kunstelj z veleposlaništva ter predsednik ZS Tone Mizerit. Govora glej ob strani.

Sledil je kulturni program, ki ga je povezoval Emil Urbančič (besedilo sestavil

Tone Rode), priredil pa dr. Štefan Godec. Potekal je v Slomškovem duhu, saj so bile večinoma na sporedu njegove pesmi z njegovimi melodijami, tako priljubljenimi.

Na odru so se zvrstili pevski zbori, šolarji in dijaki ter recitatorji.

Ramoški zbor je pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja zapel Lahko noč (Slomškovo melodijo priredil M. Bajuk) in Tri rožice (Slomškovo besedilo, melodija Ivana Vombergarja). Opaža se, da je ta zbor iz dneva v dan vse boljši.

Otroški zbor Zedinjene Slovenije je pod vodstvom Marte Selan izvrstno zapel razmeroma težke Slomškovo Glejte že sonce zahaja, in Veselo.

Mladinski zbor San Justo je zapel narodno Zabučale gore in Nebeškim prebivalcem (na Slomškovo besedilo uglasbil Ivan Vombergar). Izurjenim glasovom je dirigirala prof. Andrejka Selan Vombergar.

Slomškova šola je priredila skupno zborni recitacijo Slomškovih del, dijaki Srednješolskega tečaja pa Slomškovo pesem Vijolice.

Končno so odlični in priznani recitatorji, zbrani iz vseh naših domov, (Nevenka Godec, Lučka Jereb Oblak, Andrejka Vombergar Štrfček, Danijel Grbec, Gregor Modic in Martin Sušnik) recitali Slomškove Mravljičica, Kovač ter Ciril in Metod.

Isti so kot končni šopek Slomšku na oltar podali pesnitev: Dan, ki ga je naredil Gospod, ki ga je lani napisal pisatelj Zorko Simčič prav za proglasitev Slomška za blaženega. Režiral je delo dr. Štefan Godec in je seglo globko v srce vsem poslušajočim.

S tem se je program končal. Ostalo je še časa in priložnosti, da se se rojaki pozdravili, pogovorili in tudi okrepčali.

S tem programom ismo Slovenci v Argentini dostojno počastili Slomškovo beatifikacijo in tudi naš skupni praznik.

TD

Naj pustijo Cerkev biti Cerkev

Mariborski škof Kramberger je v celovškem časopisu Kleine Zeitung pred dnevi napisal, naj se v pogovore med Cerkvijo in državo vključi Vatikan, saj so bili dosežki pogovori neuspešni. To je čisto normalen razvoj, kajti Cerkev na Slovenskem je del vesoljne Cerkve, zato tudi ne more iti mimo nje. So stvari, ki jih ni mogoče urediti znotraj države, in takrat je bolje, da se to stori na višji ravni.

Mariborski škof je še dejal, da ne vidi enega samega primera, ko bi se cerkveni voditelji želeli potegovati za kakšne položaje. Morda je prav v tem vzrok nezaupanja ene ali druge strani, "ker nam pod-tikajo nekakšno potegovanje za oblast, za položaje." "Tega ne želimo, ne želimo kleri-kalizirati slovenske države, ne pustimo pa niti laizirati Cerkve in si vzeti tisto identiteto, ki Cerkev gre. Od državnih voditeljev pričakujemo toliko strpnosti, da pustijo Cerkev biti Cerkev", je dejal Kramberger.

Kar zadeva razglasitev gradu Betnava za kulturni spomenik državnega pomena, je mariborski škof pojasnil, da škofija ne namerava gradu vsebinsko nič spreminjati, če ga dobi nazaj, ampak bo ostal v kulturnem, javnem poslanstvu. Cerkev ima še večje kulturne spomenike, kot je Betnava, in lepo skrbi zanje. Številne cerkve so kultur-

Pozdrav z veleposlaništva

V imenu veleposlaništva je zaradi zažrzanosti veleposlanika nagovoril zbrane opoln. minister Tomaž Kunstelj. Najprej je pozdravil navzoče, predvsem predstavnike slovenskih društev Triglav iz Buenos Airesa in Rosaria ter prekmurskih Slovencev iz Bernala, ki so se udeležili slavlja, ter čestital k prazniku. Nato je dejal:

"Na današnji dan smo vsi Slovenci, ne glede na to, kam po svetu nas je zanesla življenja pot, še prav posebej povezani z domovino, saj je prav danes dopoldne v Mariboru sveti oče Janez Pavel II. na svojem drugem obisku v Republiki Sloveniji razglasil za blaženega škofa Slomška.

Slomškov pomen in njegovo sporočilo sta namenjena vsem Slovincem, tako vernim kot nevernim, saj ga njegovo delo uvršča med največje slovenske može. Na vaš tradicionalni "Slovenski dan", ki naj bi po prvotni zamisli vaših voditeljev zaznamoval prikaz vsega, kar se je čez leto zgodilo v okviru vaših domov in organizacij, ko je v sproščenem pogovoru dovolj časa za izmenjavo izkušenj o delu in snovanje idej za naprej, se spominjamo lika velikega Slovence, kulturnika in škofa.

Prizadevanje za duhovni, moralni in kulturni dvig slovenskega naroda, podpiranje šolstva, ustanovitev najstarejše slovenske založbe, Mohorjeve družbe in dosledna zvestoba nauku evangelija ter ljubezen do Boga so škofa Slomška napravile za vzornika. V slovenščini nenaklonjenem okolju je vzgajal za ljubezen do slovenskega jezika, v nemirnih časih je zagovarjal napredek. Učil je, da večja svoboda prinaša večjo odgovornost, kakor tudi večje pravice prinašajo večje dolžnosti.

Danes je lepa priložnost, da se povprašamo, koliko je Slomškovo delo iz sredine prejšnjega stoletja še danes aktualno,

Pozdrav predsednika ZS T. Mizerita

Pred 44 leti smo se na belo nedeljo prvič zbrali na ta naš skupni praznik, Slovenski dan.

Leta 1974, točno 25 let od tega, se je slovenski dan prvič selil in prav tu, v Slomškovem domu, pričel krožno pot po naših središčih.

Pred petimi leti je to naše praznovanje zapustilo tradicionalno belo nedeljo in začelo sovpadati z obletnicami naših domov.

Letnice prehajajo in padajo v pozabo, a skupnost, povezana v istih

kako uporabne so njegove misli in življenjska vodila za Slovence ob koncu drugega tisočletja. Prav gotovo je za vse Slovence neprecenljivo, da smo v vseh viharjih stoletjih naše zgodovine ohranili luč, o kateri govori Slomšek, in nikoli nismo izgubili vere in upanja v lastno državno suverenost. Tisočletni sen, delo, trpljenje in preizkušnje mnogih generacij so bile leta 1991 nagrajene s prvo samostojno slovensko državo. Ali kakor je zapisal Slomšek, komaj teden dni mlajši sošolec iz ljubljanskega liceja in največji slovenski pesnik Prešeren: "Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosto voljo vero in postave. Prav tako smo v času, ko izginjajo jeziki, ko kulture dobivajo vedno več globalne brezobličnosti, kljub inaloštevilmu slovenskemu narodu, ohranili živ slovenski jezik, ki je za Slomška ključ do narodove omike. Dvomi-ljanski narod je med mlinskimi kolesi velikih evropskih jezikov ohranil svojo materinščino, v slovenskem jeziku nastajajo sodobna knjižna dela in prevodi največjih svetovnih mojstrov pisane besede.

In za konec, dragi rojaki, z današnjim praznovanjem dokazujemo, da se znamo tudi povesečiti, kot se je v nelahkih časih sredine prejšnjega stoletja znal Slomšek. Velikokrat nas ob problemih sodobne družbe, tako v Sloveniji kot po svetu, upravičeno skrbi prihodnost, naša in naših zanamcev. A danes je vendarle praznik. Je dan, ko je po trdem delu čas za prijateljski klepet, ko so križi in težave slovenstva v izseljenstvu lahko za trenutek pozabljeni, ko smo veseli nevidne, a povsod prisotne povezanosti z domačimi kraji.

Želim Vam, da bi še veliko generacij zmogli ohraniti temeljno Slomškovo izročilo, da bi veselje vselej premagalo temne misli izseljenškega vsakdana. Bog Vas živi še na mnogo leta!"

ciljih, ostaja in se še krepi. Danes, ob škofu Slomšku in na dan njegove beatifikacije, se zavežimo, da bomo še naprej ohranjali vse, kar je bistveno za naš obstoj: materin jezik, sveto vero, naše demokratično prepričanje in to povezavo vseh naših domov in organizacij v močno, solidarno skupnost, ki bo stopala novim izzivom naproti.

Blaženi Anton Martin Slomšek naj nam pri tem pomaga. Bog vas živi!

FAZ: Podpora ob Dravi

Z razglasitvijo "narodnega škofa" Slomška skuša papež podpreti slovensko cerkev, poudarja dne 20. septembra nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Tako mariborska škofija kot v Kopru in ljubljanska nadškofija z bojovitim nadškofom Rodetom stavijo vse na to, da bi beatifikacija ter obisk papeža oblastnikom v Ljubljani in tistim, ki stojijo za njimi v ozadju, signaliziral, da bi morali na kamniti po-

ti normalizacije enakomerno napredovati. Namen ob beatifikaciji je bil opomniti slovensko vodstvo predvsem na zavlačevanje pri vrnitvi cerkvenega premoženja, zaplenjenega med komunistično vladavino. Doslej so se izgubila vsa tozadevna opozorila papeža in slovenske škofovske konference. Že leta 1996 je papež Janez Pavel II. Slovence opozoril na njihovo krščansko dediščino ter njim kot tudi vodstvu zaklical: Ne bojte se Cerkve!

Medtem ko je katoliška cerkev že večkrat priznala grehe in izgube med vojno ter javno zaprosila za odpuščanje, je politika še dolžna dati svoj prispevek za družbeno spravo. Papež je z obiskom v Mariboru poskušal okrepiti katoliško cerkev na Slovenskem, ugotavlja FAZ.

Somaševanje slovenskih duhovnikov pod sliko blaženega Slomška

Recitatorji med izvajanjem Simčičeve pesnitve

Pogled na popoldansko akademijo

Otroški zbor ZS in Mladinski zbor iz Ramos Mejije

Na dvorišču Slomškovega doma se je zbrala množica rojakov

Mladinski pevski zbor San Justo in srednješolci (levo)

Pevski zbori, osnovnošolci, gimnazijci in recitatorji na odru dvorišča Slomškovega doma

Slovenski dan se je končal že v temi

Ko boste prejeli pismo...

Ljudje imamo to značilnost, da se nam stvari, ki nas obdajajo, zdijo same po sebi umevne, čeprav so morda izredne. Kar predstavljamo si, kakšno bi bilo življenje, če ne bi bilo elektrike, telefona, hitrih prevoznih sredstev, modernih medijev. In vendar nobeni od teh stvari običajno ne posvečamo večje pozornosti.

Podobno se dogaja tudi z našimi organizacijami. Sprejemamo jih kot nekaj normalnega, čeprav so temelj življenja naše skupnosti. Niti malo ne pomislimo kaj bi bilo, če jih prednamci ne bi ustanovili, če jih ne bi leta in leta izpopolnjevali in prilagajali novim okoliščinam, če danes ne bi bilo našega tiska, naših krajevnih domov, naših šol, naših organizacij.

Take misli so mi rojile po glavi, ko sem se lotil vprašanja naše krovne organizacije Zedinjene Slovenije. Z imenom Društvo Slovencev je bila prva organizacija povojnih emigrantov v Argentini. Stala je ob strani naših ljudi, ko so stopali z ladij v buenosaireskem pristanišču, postavila prve temelje skupnosti, prve kulturne izraze, organizirala prve slovenske šole v novem svetu.

Kakšna bi bila danes naša skupnost, če ne bi bilo Zedinjene Slovenije? Treba je samo vzeti v roke Zbornik, pa nas kar mrzostre ob misli na toliko truda, dela in požrtvovalnosti, ki so ga vodstvo in člani žrtvovali v vseh teh letih.

In še danes: Kaj vse vodi in koordinira Zedinjena Slovenija, kaj vse nudi skupnosti? Povezuje nas, skrbi za naše šole, organizira vsakoletno šolsko počitniško kolonijo, skrbi za boljše razumevanje med Domovi, za koordinacijo skupnega dela, za razvoj mladine, za kulturno udejstvovanje, za os-

rednja praznovanja, za predstavništvo naše skupnosti pred argentinskim svetom in tukajšnjimi oblastmi. Skrbi za organski vplet argentinskih Slovencev v Slovenijo v svetu in v Republiko Slovenijo. Posebno važno pa je izdajanje našega osrednjega glasila, tednika Svobodna Slovenija, ki povezuje naše skupine, obvešča o življenju doma in po svetu, bodri k narodni in ideološki zavesti ter piše zvesto kroniko našega življenja, da bo spomin na argentinske Slovence ostal živ in nepozaben.

Vsako od teh del nudi ogromno stvarine in zasluži, da si ga kdaj posebej ogledamo. Sploh je v tako majhnem prostoru nemogoče pretehtati važnost poslanstva Zedinjene Slovenije, ki je srce naše organizirane skupnosti.

Kot vsaka ustanova pa ima tudi težave. Danes se ustavimo ob eni izmed njih, ob gnotni. Njeno operativno delovanje je odvisno od članarine. In prav ta točka je pereča. Zadnja leta iz pisarne nismo podrobno terjali plačevanja članarine. Zato so tudi mnogi člani opustili redno plačevanje. Prišel pa je čas (potreba nas sili v to), da se obrnemo na vse s prošnjo, da poravnate svoje obveznosti do društva. Vsem, ki so v zaostanku, bomo poslali pismo z navedbo, koliko je kot član dolžan. Pričakujemo hitrega in prijaznega odziva.

Nekaj pa vse člane posebej prosimo. Ko boste prejeli pismo in terjatev, pomislite, kaj bi bilo, če pred 50 leti skupina vizionarjev ne bi ustanovila Društva Slovencev. In kaj bi se zgodilo, če bi danes Zedinjena Slovenija morala prenehati s svojim poslanstvom. Potem pa preudarno izpolnite svojo člansko dolžnost.

Tone Mizerit

JOŽE RANT

Varovanje arhivskega gradiva — in še kaj

Žal pa moram povedati, da se marsikje še čuti enonemje ali pristranost „uradne“, zgodovine. To je bilo najbolj vidno v Cekinovem gradu v Tivoliju, na stalni razstavi „Slovenci v 20. stoletju“ Muzeja novejših zgodovine Narodnega muzeja Slovenije. Že pri vходу se srečamo z bronastim Titovim kipom, (ki ga res najbrž ne vedo kam dati, stopiti pa se ga za vsak slučaj še ne upajo). Sprejel bi tako nastanitev za to osebnost, če bi kdo dokazal, da je bila najbolj pomembna oseba v slovenski zgodovini 20. stoletja. Moti tudi to, da je, npr., obdobje med dvema vojnima opisano kot neke vrste opredelitev na dva skrajna tabora: starokopitnimi klerikalci z dr. Korošcem na čelu in KP kot voditelja naprednega tabora. Ni se čuditi, če sta potem vojna in komunistična revolucija prikazana v skoraj blazno enostranski, vedno nestvarno črnobeli luči, protikomunistični tabor pa je seveda očrnilen kot kolaboracionističen, izdajalski in bratomoren. Prav tako se ni čuditi slavospevu o povojnih dosežkih. Razstava je menda dobila neko nagrado kot najboljša v nečem. Po vsem videzu so nagrado dodelili kakšni rock-ovci, ker je ropota in svetlobnih učinkov za vsakega zmernega človeka preveč. Neprestano rezgetanje strojníc in prebiskavanje s fotografijami tudi ni noben dokaz za zgodovinsko resničen prikaz. Priznati pa je treba, da je arhivistka (sprva sem bral: aktivistka) dodala nekaj novega: da smo po najnovejših podatkih Slovenci imeli več kakor 50.000 žrtev, torej ne toliko, kot so trdili prej (komunisti); žrtev da naj bi bilo nekaj nad 80.000, ker je treba prišteti 7.000 padlih v nemški vojski, okrog 8.000 domobrancev, okrog 17.000 civilistov, ki so bili pobiti po vojni. Arhivistka sama pa je dognala, da je od gorenskih domobrancev bilo pobitih komaj ena četrtnina... (sic!)

Demokratsko in zato pluralistično mišljenje udeležencev se je dokazalo s tem, da nihče ni naglas izrazil svojega nezaupanja, pač pa nas je kar nekaj zapustilo razstavo.

Kljub razlikam Slovenci

Na seminarju se nas je zbralo 18: 7 iz Avstralije, 5 iz Kanade, 5 iz ZDA in 1 iz Argentine. Ko smo se v ponedeljek, 28. junija okrog osme spoznavali pred gostiščem Pri Mraku na Rimski cesti 4, v starem koncu Ljubljane, sprva ni bilo lahko. A nekako brez izrecnega dogovora smo se sporazumeli, da bomo vsi samo Slovenci in bomo mednarodno pa tudi notranjo strankarsko politiko pustili ob strani. Kar ni bilo tako težko, kot smo videli. Seveda, če jih 17 prihaja iz angleško govorečih držav, in če od njih kak mlajši ali starejši malo teže govori slovensko, ne hodi narobe, če edini Argentinec vsaj malo razume angleško. Po nekaj dneh pa je kar vsem stekla slovenska beseda...

Dozdaj nismo še dobili obljubljenega seznama, od kod je pravzaprav kdo prišel in katero društvo je zastopal. Pač pa imamo vsaj seznam udeležencev z naslovi.

Iz Avstralije, menda iz Sydneya, je bil neutrudljivi pevec in „nočni pisatelj“ Vipavec Ivan Kobal. Od prav tam, a doma iz Kokre pri Kranju, je bil najstarejši udeleženec, vedno prijazni Ivan Klopčič. Tudi iz Avstralije je bila Marija Grosman, rojena v Prekiji, ki nam je znala oskrbeti nekatere nenačrtane obiske, kot v vinsko klet na Ptuju. Mirko Cuderman iz Brisbana, rojen v Orehovljah pri Kranju, je filmal skoro toliko kot neki argentinski Slovenec, ki je Cudermanu hvaležen, ker mu je posojal Sloveniji svojsko vtikalo (ali domovinsko-slovensko štehar). Iz Avstralije (Melbourne) je bila tudi Primorka Milena Brgoč, ki najbrž v teh dnevih spoz-

Tržaški Slovenci so se obrnili na Evropski svet

Slovenska skupnost iz Trsta je 20. septembra na pristojni urad Evropskega sveta v Strasbourgu poslala razčlenjeno vlogo o odklonilni državi italijanskih državnih oblasti do zahteve po tiskanju dvojezičnih volilnih potrdil s prošnjo, da jo preuči in oceni, v kolikšni meri gre za kršitev okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin. To konvencijo je Svet Evrope sprejel februarja 1995, italijanski parlament pa jo je ratificiral avgusta 1997.

Kot je znano, je tržaška prefektura zavrnila prošnje nekaterih občin, da bi jim za minuli referendum preskrbeli dvojezična vabila. Tudi notranje ministrstvo je negativno odgovorilo na vlogo Slovenske skupnosti v zvezi s to manjšinsko pravico, zato so z nespoštovanjem te pravice seznanili ministrstvo za dežele in tudi od tam niso dobili odgovora, tako da so se obrnili še na pristojni urad Evropskega sveta.

Po drugi strani se je SSK pod vodstvom Damjana Terpina v Rimu sestal s poslanecema narodnih manjšin Caverijem in Brug-

gerjem, nato pa še z Masellijem. SSK je potrdila, nekoliko pa tudi zaostila svoje kritične pripombe na račun zakonskega predloga za zaščito slovenske manjšine, ki ga zagovarja levosredinska večina. Caveri bo po splošni razpravi o zakonskem predlogu za zaščito slovenske manjšine v poslanski zbornici predložil popravke, ki bodo odražali vsebinsko „filozofijo“ SSK o zaščiti manjšine. Med prvimi bo zahteval, da mora zakon jasno določati ozemeljsko veljavo zaščite (seznam narodnostno mešanih občin). Po mnenju SSK je nesprijemljivo, da bi o tem odločal paritetni odbor na zahtevo ene tretjine svetovalcev posamezne občine.

Politično gledano je SSK prepričana, da je Masellijev osnutek zakona napisala zamejska levica in da stranki nikoli ni bila dana možnost, da bi se aktivno vključila v soočanje o zakonu. Primorski dnevnik pa objavlja še vest, da je poslanec Menia dejal, da bo v skupščini predložil vseh svojih tisoč in več amandmajev, katerih cilj je zrušiti celotno ogrodje zaščitnega predloga.

Prostaški napad na Cerkev

Prinšamo zgled, kako izgledajo sedaj napadi na Cerkev v slovenskih medijih

Človek bi si mislil, da se Rode pripravljajo na volitve, kajti le s prevzemom oblasti bi bilo mogoče odpraviti vse te strašne stvari, piše Mile Šetinc v zvezi s pisanjem nadškofa Franca Rodeta v L'Osservatore romano.

Pri nas gre za moderno katoliško cerkev, ki za vprašanja oblasti med ljudmi „najame“ ustrezne politične stranke, pa tudi kapitalskega vprašanja ne prepusti naključju. Kot dokaz za svojo trditve navaja privatizacijo in medije.

Za končni učinek privatizacije ni bistveno, koliko sedanjih menedžerjev je imelo nekoč rdeče knjižice, temveč, kdo obvladuje pido, ki trgujejo s svežnji privatizacijskih delnic; po zadnjih informacijah gre posel

najbolje od rok prav finančnim organizacijam, ki so podaljšana roka Cerkve; še zlasti mediji so na dobri poti cerkvene zgodbe o uspehu na borzi. Samo vprašanje časa je, kdaj se bodo priborjeni lastniški deli začeli odražati tudi na uredniški politiki osrednjih medijev. Kombinacija poštirkanega finančnika, ki mu noben denar ne smrdi, in jeznege vaškega pridigarja, ki ovčicam grozi, da se jim bo vsak trenutek zrušilo nebo na glavo, to je današnja katoliška cerkev na Slovenskem. In nazadnje, je Rode srečen človek? Kar govori, je podobno tistemu, kar v Ameriki označujejo kot govor sovraštva. To ni govorica srečnih ljudi, končuje Mile Šetinc v Dnevniku dne 23. septembra.

nava Argentino, in ki je bila ves čas glavna iniciatorica najrazličnejših zadev. Tudi iz Avstralije in vsak zase kar edinstven primer stala bila tam rojena Veronika Ferfolja iz Adelaide in Joe Vohar iz Queenslanda, ki sta nas zabavala s svojimi domisljicami, Joe pa tudi s skoro najstniškimi podvigi.

Iz Kanade (doma naglašajo: Kanáde) so prišli v Slovenijo rojeni Silva Plut (Vancouver), ki je vedno prepevala s Kobalom; Cvetka Kocjančič (Richmond Hill, Ontario), ki mi je podarila lepo kanadsko-slovensko revijo o lovstvu in podobnih športih; Frank Majzelj (Stoney Creek, Ontario), ki jo je rad malo po svoje ubral ali zaspal; letalski tehnik Branko Maligec (Winnipeg, Manitoba), ki je včasih kar izgubil z najetimi BMW, potem pa prišel s kakšno novostjo; z njimi je bila tudi mlada Margaret Novak (Laval, Quebec), ki govori kar lepo slovensčino.

Iz ZDA so prišle tri tam rojene gospe: Florence Unetic (Cleveland), ki deluje v levični ženski ligi in ki smo jo vsi občudovali, kako je z nani hodila vsepovsod s palico in kljub bolehami nogi; vedno dobro razpoložena Corinne Leskovar (Chicago); in Cecilija Dolgan (Willoughby Hills, Ohio), ki je s svojim lepim in močnim mezo-sopranom začela našo zbornico in končno kar precej ubrano petje. Z njimi sta bili tudi povojni naseljenki Antonia Rozman Mlinar iz Bohinjske Bistrice in Julka Kacin iz Šebrelj pri Cerknem, ki delujeta v Lemontu (Illinois).

Seveda, manjka še „revni brat“ iz Argentine. Upam, da to pravilno razumete. Toda zadnje poročilo Združenih narodov o

človeškem razvoju po svetu zatrjuje, da je med 174 državami Kanada na 1. mestu, ZDA na 3., Avstralija na 7., Argentina pa, ki je v zadnjih letih skočila od 119. mesta na 36., je letos padla na 39.

Mislím, da bi bilo težko dobiti skupino, ki bi se, kljub tolikim razlikam, znala tako dobro razumeti. Kaj je bilo temu vzrok, je težko reči. Zdi se mi, da smo vsi predvsem imeli najboljše namene. Zdi se mi, da smo vsi hoteli čim več videti in čim več novega zvedeti, kar bi vsakomur potem koristilo pri društvenem delu v svojih državah. Zdi se mi, da je bilo doživljanje vsega na seminarju, bodisi v delovnih urah ali v prostem času zmerom tako globoko, da je npr. v določenih trenutkih kar sam od sebe kdorkoli začel kako pesem in takoj je vsa skupina pritegnila: včasih vesele, včasih otožne, včasih pa verske.

To zadnje se je dogajalo predvsem na obiskih po cerkvah. Prvič že drugi dan v ljubljanski stolnici, potem v ptujski cerkvi pred tamkajšnjo Pietá, na Ptujski gori, v Kopru, v cerkvi na Blejskem otoku: ena Marijina pesem za drugo. Včasih, kot v Piranu, celo med večerjo ob slovenskem morju. Ali pa v rudarski kapelici v Antonijevem rovu živega srebra v Idrji. Navsezadnje smo videli, da tudi v tem ni bilo med nami razlike. Ko sta nas v soboto zvečer obe gospodični, ki sta skrbeli za nas, povabili tudi k osmi maši na Bledu, „če bi kdo hotel“, smo se menda kar vsi odzvali.

Nadaljevanje prihodnjik

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

NOVA GORICA - Mladi lahko ustavimo aids (sida), je slogan prve slovenske konference o preventivi na področju aidsa, ki je potekala v Novi Gorici. Konferenco so pripravili ministrstvo za zdravstvo, republiški inštitut za varovanje zdravja in zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica, srečanje pa je namenjeno institucijam in posameznikom, ki se ukvarjajo s spolno vzgojo mladih. Po predstavitvi strokovnih prispevkov naj bi udeleženci konference sprejeli nekaj osnovnih sporočil, katera naj bi služila kot vodilo za preprečevanje in obvladovanje aidsa med mladimi.

KRŠKO - Po osmih dneh poti je transportna kompozicija z uparjalnikom za NEK, ki je 30. avgusta odšla iz Luke Koper, prispela na cilj v NEK. Uparjalnik je v t.i. carinskem skladišču pred nuklearko, najverjetneje že popoldne pa se bodo začela pripravljala dela za pretovor. V informativni službi NEK pravijo, da bodo predvidoma v torek ali sredo prvi uparjalnik prepeklali v območje znotraj ograje nuklearke. Drugi uparjalnik naj bi na pot iz Kopra odšel 13. septembra.

LJUBLJANA - Z naslovom Ljubezen mi je vse razodela je v slovenščini v dneh pred ponovnim papeževim obiskom v Sloveniji izšel izbor poezije Karola Wojtyły. Pesmi sedanjega papeža Janeza Pavla II. so nastale v času, ko je bil še študent, fizični delavec, duhovnik, nadškof in kardinal. V slovenski jezik jih je prebil polonist Niko Jež. V uvodni besedi h knjigi, ki jo je izdalo Društvo slovensko-poljskega prijateljstva s sedežem v Ljubljani, je zapisal, da je „pesniška ustvarjalnost nemara najbolj neposredno razkrivala človeški lik sicer vsestransko ustvarjalnega duhovnika“. Wojtyła je namreč poleg filozofsko-teoretičnih razprav in pesmi pisal drame, ritmizirano prozo in gledališke kritike. Vsa literarna

dela so bila objavljena pod psevdonimi. Svojo pravo identiteto literarnega ustvarjalca je razkril šele leta 1979, ko je krakowska založba Znak izdala knjigo Poezije in drame, na katero se je naslonil tudi slovenski prevajalec.

MARIBOR - Rektor mariborske univerze Ludvik Toplak je v nagovoru ob začetku dvodnevne mednarodne znanstvene simpozija o slovenskem pionirju kozmonavti Hermanu Potočniku - Noordungu poudaril, da je bil slovenski raketni inženir Potočnik mož, ki je 20. stoletje zaznamoval na poseben način. Simpozija, ki ga je mariborska univerza pripravila v počastitev 70-letnice prvega natisa Potočnikove knjige Problem vožnje po vesolju ter 70-letnice njegove smrti, se udeležujejo tudi nekateri najvidnejši strokovnjaki za vesolje iz ZDA in Rusije.

LJUBLJANA - Dvorišče ljubljanskega gradu je v nedeljo, 12. septembra, zaživelo v znamenju življenja v srednjem veku, ko so se po grajskem dvorišču sprehajali grajska gospoda in vitezi. Dogajanje na grajskem dvorišču je bilo posebej zanimivo za otroke, saj so se ti lahko spoznali z grajskimi gospodičami in vitezi, v srednjeveški igralnici pa se vživeli v igre, s katerimi so se njihovi vrstniki kratkočasili v srednjem veku. Na grajskem griču je potekalo iskanje grajskega zaklada, otrokom pa sta Srednjeveško lutkovno gledališče in lutkovna igrlica Grajska skrivnost pričarala pravični svet lutk na drugačen način. Da se je tedaj dogajalo tudi kaj „resničnega“, so obiskovalci lahko spoznali s sprehodom po Srednjeveški tržnici, kjer so bile predstavljene obrti srednjega veka. Svoje rokodelske sposobnosti so tako predstavili tkalec, usnar, keramik, kisarka, lončar, izdelovalec lutk, oblikovalec stekla, lektar in medicinar, orožar, čevljar, sedlar, kovač in še kdo.

ŠKOF DR. ROŽMAN PRIDE NA OBISK V ARGENTINO

Okoli 13. oktobra bo prišel na obisk med slovenske naseljence v Argentini ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Prevzvišeni namerava ostati prve dneve svojega obiska v Buenos Airesu, nato pa bo šel obiskovat tudi naše rojake, ki so raztreseni po vsej Argentini.

V nedeljo, 18. oktobra bo v cerkvi sv. Julije podelil našim najmlajšim prvo sveto obhajilo. Istega dne popoldne pa bo njemu v čast in pozdrav slavnostna akademija, na kateri bodo sodelovale vse organizacije.

V ponedeljek, 17. oktobra bo v cerkvi San Carlos najprej slovesna škofova maša, po maši pa sv. birma. Naslednje dne pa bo prevzvišeni obiskoval slovenske naselbine v Buenos Airesu.

Nato bo odšel na obisk naših rojakov v Córdoba, La Cumbre, San Luis, Mendoza, Bariloche, Río Negro, Comodoro Rivadavia, v Mar del Sur, Miramar, Chapadmalal, La Plata.

Rojaki bodo imeli priliko za sv. spoved, mašo bo prevzvišeni povsod opravil, če boste le za priliko poskrbeli, in če bo kje potreba, bo lahko podelil otrokom tudi zakrament svete birme. Natančen dan prihoda v posamezne kraje bomo še objavili.

Vsi se potrudimo, da mu povsod preskrbimo lepo in prijetno bivanje. K sodelovanju so povabljeni vsi Slovenci.

ORGANIZACIJSKI VESTNIK

V nedeljo, dne 3. oktobra popoldne ob treh vabi vse fante na veselo svidenje v Don Boskovem zavodu v Ramos Mejía odbor SFZ. Pripeljite s seboj še svoje prijatelje.

Srednješolke in srednješolci, ki željo imeti legalizirana spričevala, naj jih v ta namen prinesejo v nedeljo, dne 2. oktobra po slovenski maši na Belgrano v salezijansko dvorano poleg cerkve.

Svobodna Slovenija, št. 39;
29. septembra 1949

Slovenija moja dežela

Kozolec toplar

Kozolci, naprave za sušenje in shranjevanje sena in poljskih pridelkov, so prav gotovo velika posebnost Slovenije. Poznamo jih na dobršem delu, z izjemo severovzhodnega in Primorske. Preprostejšie oblike kozolcev najdemo tudi drugod po Evropi, še zlasti na območju vzhodnih in osrednjih Alp, dvojni vezani kozolci ali „toplarji“ pa so prav gotovo naša posebnost.

V številnih tipih ali pokrajinskih različicah sta združeni dve pglavitni značilnosti: funkcionalnost in estetika. In prav v tej

simbiozi je največje mojstrstvo in „umetnost“ kozolca. O starosti in izviru kozolca so strokovna mnenja še precej različna. Prav gotovo je tudi kozolec doživljal skozi stoletja svoj razvoj, domnevamo pa lahko, da so se izpeljanke iz enojnega kozolca, torej razne vezane oblike in toplarji, najbolj množično razvili prav v 18. in 19. stoletju, kar je povezano s

splošnim razvojem kmečkega gospodarstva. Pri določanju starosti kozolca nimamo na voljo kakih starejših upodobitev, saj segajo prvi primeri šele v 17. stoletje.

Slovenija in šport

IGLESIAS, Italija - Slovenska atleta Ranko Leskovar in Marcela Umnik sta se udeležila tradicionalne tekme skakalcev. Umnikova je s skokom 6,75 metra zmagala, Leskovar pa je bil z daljavo 8,12 metra tretji. Daljava Umnikove bi pomenila celo nov slovenski rekord, vendar pa tekma ni potekala po predpisih Mednarodne atletske zveze (IAAF), saj ni bila na stadionu, pač pa sredi majhnega mesteca na Sardiniji.

TARCENTO, Italija - Slovenski atleti so odlično nastopili na mitingu v italijanskem Tarcentu in osvojili štiri prva mesta. Najboljši izid mitinga je v suvanju krogle zabeležila Nataša Erjavec (17,09 m), v isti disciplini v moški konkurenci pa je slavil tudi Miro Medič (17,17 m). Prvo mesto sta osvojila tudi Urban Acman v metu kopja (70,31 m) in Robert Teršek v metu kopja (70,31 m), na stopničke pa se je uvrstil še Jago Štemberger, ki je bil v teku na 110 m z ovirami (14,14) 3.

MONTREAL - Slovenski kolesar Zoran Klemenčič je v 3. etapi kolesarske dirke TransCanada osvojil drugo mesto. Po 178 kilometrih vožnje od Trois-Rivières do Montreala je bil od slovenskega tekmovalca močnejši le Britanec Gordon Fraser.

SEU D'URGELL, Španija - Slovenski kajakaši so na ekipni tekmi na svetovnem prvenstvu v slalomu na divjih vodah zasedli drugo mesto. Miha Stricelj, Fedja Marušič in Andraž Vehovar so zaostali le za Nemčijo, tretja pa je bila Češka.

KLJEV, Ukrajina - Slovenski državni prvaki nadaljujejo s sanjskimi rezultati v najmočnejšem evropskem tekmovalstvu. Po tem ko so se presenetljivo uvrstili v ligo prvakov, so že v svojem prvem nastopu

dokazali, da tudi v njej ne bodo „topovska hrana“, kot so nekateri menili, ampak da bodo nevarni prav za vsa moštva. V Kijevu so bili povsem enakovredni lanskemu polfinalistu lige. V 73. minuti je bil šok za 25.000 domačih navijačev in verjetno tudi za vso nogometno Evropo. Djuranovič je izvedel prosti strel na sredini igrišča, podal do Bozga, ta je takoj podaljšal žogo do Šimundže, ki se je še drugič na tekmi znašel z očmi v oči s Šovkoskim, a tokrat je bil bolj natančen kot v 16. minuti in je ob desni vratnici zatresel mrežo. Po vodstvu Maribora so gledalci videli hud pritisk Ukrajincev, toda kljub nekaj priložnostim je ostalo pri rezultatu 0:1. Za to ima veliko zaslug vratar Simeunovič, ki nekajkrat rešil zanesljiv gol. Za Maribor Teatanico igrali: Simeunovič, Židan, Čipi, Galič, Šarkezi, Karič, Sešlar, Djuranovič, Balajič (od 64. Vugdalič), Bozgo (od 90. Pregelj), Šimundža (od 82. Filipovič). Trener vijoličastih: Bojan Prašnikar. Naslednja jtekma je proti Bayern Munchen.

ZURICH, Švica - Na najnovejši lestvici Mednarodne nogometne zveze (FIFA) je slovenska reprezentanca napredovala za devet mest in je 52. Vodi Brazilija, drugouvrščena je Češka, tretja Francija, Španija pa je napredovala za tri mesta in je četrta. Sledijo Nemčija, Hrvaška, Argentina in Italija, ki je izgubila kar štiri mesta glede na lestvico, ki je bila objavljena 18. avgusta. Norveška je na 9. mestu in je najvišje uvrščena tekunica Slovenije v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo leta 2000, pred Slovenijo pa je še Grčija na 37. mestu. Latvija in Gruzija delita 62. mesto, Albanija pa je skupaj z Bosno in Hercegovino 88.

Osebnostne novice

Rojstvi: 10. septembra se je rodila **Luciana Boltežar**, hčerka inž. Damijana Boltežarja in Silvine Ricciardelli.

V družini Martina Jeretina in Monike roj. Rant je bila rojena hčerka, ki je donbla ime **Marjanca**. Čestitamo!

Krsti. 26. septembra je bil med mašo v sanhuški stolnici krščen **Pavel Martin Kržišnik**, sin Janeza in Nežke Lovšin. Krstil je Drago Lavrič, jezuit iz Slovenije. Botra sta bila Irena Lovšin in Jože Kržišnik.

Isti dan je bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Zofija Agata Córdoba, hčerka Ernesta in Andrejke Papež. Botra sta bila Sofia Eva Córdoba in Franci Papež. Krstil je dr. Jure Rode.

V Litiji je bila krščena **Marija Vitrih**, hčerka Tomaža in Cecilije Aršek.

Vsem srečnim družinam iskreno čestitamo!

Poroka: V soboto 18. septembra sta se pročila v cerkvi Nuestra Señora de Lourdes v Lanusu **Rosalía Nicolella** in cont. **Viktor Grbec**. Isti dan sta se v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu poročila **Monika Zupanc** ter **Tomaž Filipič**; za priči sta bila Ivan Zupanc in Mara Avguštin Filipič. Poročno mašo in obred je opravil Franc Šenk ob somaševanju Antona Bidovca. **Novoporočencem želimo obilo sreče.**

PRI SPOMENIKU na Gmajni pri Bazovici je bila osrednja spominska slovesnost ob 69-letnici ustreelitve štirih slovenskih rodo-ljubov - Zvonimirja Miloša, Lojzeta Valenčiča, Franca Marušiča in Ferda Bidovca. Fašistična policija je poleti 1930 razkrila organizacijo Borba, tajno organizacijo, ustanovljeno leta 1927 kot protiutež fašističnemu nasilju, in v t.i. tržaškem procesu leta 1930, štiri člane Borbe obsodila na smrt, 20 obtoženih je bilo obsojenih na dolgotrajne zaporne kazni, dva pa sta bila oproščena. Smrtne kazni so bile izvršene že dan po razglasitvi sodbe. Na robu bazoviške gmajne so jih 6. sept. 1930 ustrelili, jih naložili v krste in pokopali. Za njihove grobove se je izvedelo šele leta 1945.

NA SEJAH SKUPŠČINE Gorske skupnosti Nadiških dolin se bo slovenščina odslej tudi formalno uporabljala. Kot pojasnjuje ravnateljstvo Furlanije Julijske krajine (FJK), je možno uporabljati manjšinski jezik v izvoljenih telesih. Gre namreč za načelo spoštovanja kulturne in jezikovne stvarnosti, ki je zapisano v ustavi, v posebnem statutu dežele Furlanije Julijske krajine (FJK) in v mednarodnih aktih.

Zlato poroko so obhajali **Ivan Starič** in **Ana roj. Kopač** ter **Avugst Jeločnik** in **Marta roj. Bedenčič**. Čestitamo!

Smrti. V Kanadi je umrl **Robert Žbogar (69)**, v Villa Adelina pa **Jože Korošec (80)**. Naj počivata v miru!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15. do 20. ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - B1708BYD Morón Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - B1753GWN Villa Luzuriaga - Tel.: 4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Česarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKE VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Obvestila

SOBOTA, 2. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 3. oktobra

V Našem domu v San Justo 43. obletnica s celodnevni programom.

Obletnica pri Svetogorski Mariji.

SREDA, 6. oktobra:

Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena v Slovenski hiši ob 17. Razgovor o gospodinjstvu.

NEDELJA, 10. oktobra:

Prvo sveto obhajilo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

SOBOTA, 16. oktobra.

Poklicni orientacijski tečaj ob 13.30 v Slovenski hiši.

Tombola v San Martinu.

POMAGATI PRI ZAPRTJU NUKLEARNE ELEKTRARNE KRŠKO

Avstrijski notranji minister Caspar Eitemann je v Beljaku izjavil na vprašanje, če bi morala Avstrija s političnim pritiskom vplivati na Slovenijo, da „izsiljevanje ni nobena politična kategorija“. Sloveniji bi morali pri zaprtju jedrske elektrarne predvsem tehnološko pomagati, je dejal minister.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

28. septembra 1999

1 dolar	188,45 SIT tolarjev
1 marka	100,56 SIT tolarjev
100 lir	10,16 SIT tolarjev

43. OBLETNICA NAŠEGA DOMA

v nedeljo 3. oktobra 1999

08,00 slovesna sv. maša ob 50 letnici prve slovenske maše v okraju ter odkritje spominske plošče pred stolnico

09,30 dviganje zastav in akademija

13,00 kosilo

17,00 začetek kulturnega programa

· pozdrav predsednice: Mici Malavašič-Cassullo

· slavnostni govor: Tone Mizerit

· odrska predstava

VELIKI ODER SVETA

(don Pedro Calderón de la Barca)

V REŽIJI BLAŽA MIKLIČA

· družabna prireditev ob spremljavi Slovenskega inštrumentalnega ansambla

Vstopnice za kosilo in odrsko predstavo v predprodaji.
Prijava na telefon 4441-5528

SLOVENSKI TELEFONSKI IMENIK

bo izšel v začetku prihodnjega leta.

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE SPOROČITE PISMENO, PO E-MAIL
ALI PO FAXU V NAŠO GLAVNO PISARNO DO

31. OKTOBRA 1999

DO ISTEGA ROKA SPREJEMAMO TUDI BESEDILO ZA
TRGOVSKE OGLASE V IMENIKU.

VEČ INFORMACIJ OSEBNO ALI PO TELEFONU.

SLOGA, Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía

Tel/fax: 4656-6565 - E-mail: sloga@impsat1.com.ar

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Mladika je spet razpisala literarni natečaj

Tržaška revija Mladika je razpisala 18. nagradni literarni natečaj za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi. Ocenjevalno komisijo sestavljajo univerzitetni profesor in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, prevajalki in kritičarki profesorici Diomira Fabjan-Bajc in Ester Sferco ter odgovorni urednik revije Marij Maver.

Rokopise je potrebno poslati v dveh čitljivo pretipkanih izvodih (format A4) na naslov Mladike (ulica Donizetti 3, 34133 Trst) do 15. decembra. Opremljeni morajo biti samo z geslom ali šifro, točni podatki o avtorju in naslov pa naj bodo v zaprti kuverti, s pripisanim istim geslom oziroma šifro. Teksti v prozi naj ne presegajo 10 tipkanih strani, ciklus poezije pa naj predstavlja samo izbor najboljših pesmi (največ 10).

Izid natečaja, ki je odprt za vse ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja 2000 na javni prireditvi in v časopisih. Vsi teksti bodo ostali last Mladike, nagrajena dela pa bodo objavljena v letniku 2000. Objavili bodo lahko tudi nenagrajena dela, za katera bo komisija menila, da so za objavo

primerna. Podelili bodo naslednje nagrade: za črtico ali novelo bo prva nagrada 500.000 lir, druga 300.000 lir in tretja 200.000 lir; za pesem ali ciklus pesmi pa bo prva nagrada 200.000 lir, druga 150.000 lir in tretja 100.000 lir.

POKLICNI ORIENTACIJSKI TEČAJ

pod vodstvom lic. Metke Praprotnik Luna

Prvo srečanje in začetni temi v soboto, 16. oktobra, ob 13.30 v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158, Capital.

Za informacije pokliči na tel. 4636-0841 od 10. do 18.

Mladinski odsek Zedinjene Slovenije

V nebesih sem doma, od tega ne sveta,
nebes se veselim, tja priti si želim!

Globoko užaloščeni sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je v 80. letu starosti zapustil in odšel k svojemu Stvarniku in k dragim, ki so odšli pred njim, naš dragi ata in starti ata

JOŽE KOROŠEC

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga obiskovali, prišli kropiti in nam pomagali v njegovi bolezni.

Posebna zahvala prelatu Jožetu Škerbcu za podelitev zakramentov in molitve ob krsti, msgr. dr. Juretu Rodetu in župniku Franciju Cukjatiju za pogrebno mašo in molitve, g. Albinu Avguštinu za molitve, g. Marjanu Bečanu, dr. Ediju Škulju, Franciju Senku in Franciju Cukjatiju za obhajila in tolažbo, ki so nam jo prinašali v tej bolezni.

Žalujoči ostali:

sinova Franci in Jože,
hčerke Mariana (Mici), Marta in Pavla,
snahe Pavla in Francka,
zeta Daniel in Omar,
vnuki Matia, Ramiro, Martin in Pavel
vnukinje Ana Maria, Miriana, Maria Quincy in Maria Belen.

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: eslovenia@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.; ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires

Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

DR. VITAL AŠIČ

Odvetnik

Paraná 830, 5 nadstr. CAPITAL FEDERAL

Carlos Pellegrini 1417, MARTINEZ

(Prov. Bs. As.)

PRIJAVE NA: Tel/Faks: 4798-5153

(vsak dan od 17. do 20. ure)

E-MAIL: asic@interar.com.ar